

Roxana-Sorana ARDELEANU
(Universitatea de Vest
din Timișoara)

Teatrul German de Stat Timișoara, biografie muzicală selectivă

Abstract: (The German State Theatre Timisoara, Selective Musical Biography) Music plays a particularly important role in the theatre performance and participates fully in creating of the stage miracle. The German State Theatre of Timisoara has staged over time a multitude of performances in which musical moments have defined fairy-tale characters or contributed to the aesthetic and expressive perfection of embodied role. After a review of the most important stage achievements of the institution mentioned, in which music plays a defining role, the article describes and compares the significance of the musical discourse in two productions: the musical *Cabaret*, directed and choreographed by Razvan Mazilu, and the performance *Servant of Two Masters*, directed by Niky Wolcz. The first performance analyzed is built by maximizing the dramatic intensity of the famous scores composed by John Kander and Fred Ebb, and the vocal performance of the actors is accompanied by an orchestra of 14 musicians, whose conductor is maestro Peter Oschanitzky. In the second show, the director selects from the universal musical repertoire moments performed in duo or solo, with accompaniment recorded on tape. Common aspect of the two productions, they contain musical works used as sound background of various scenes, serving choreography and completing the emotional charge of the acting. From the point of view of personal involvement, in both performances I made the musical training of the actors: in *Cabaret* two years after the premiere, and in the show *Servant of Two Masters* throughout the building of production.

Keywords: *repertoire, musical moment, duo, solo, musical training.*

Rezumat: Muzica joacă un rol deosebit de important în spectacolul de teatru și participă din plin la crearea miracolului scenic. Teatrul German de Stat Timișoara a pus în scenă de-a lungul timpului o multitudine de reprezentații în care momentele muzicale au definit personaje de poveste sau au contribuit la desăvârșirea estetică și expresivă a rolului întruchipat. După o trecere în revistă a celor mai importante realizări scenice ale instituției menționate, în care muzica joacă un rol definitoriu, articolul descrie și compară semnificația discursului muzical în două producții: musicalul *Cabaret*, în regia și coregrafia lui Răzvan Mazilu, și spectacolul *Slugă la doi stăpâni*, în regia lui Niky Wolcz. Primul spectacol analizat se construiește prin exploatarea la maxim a intensității dramatice a celebrelor partituri compuse de John Kander și Fred Ebb, iar interpretarea vocală a actorilor este acompaniată de o orchestră formată din 14 muzicieni, la al cărei pupitru dirijoral se află maestrul Peter Oschanitzky. În cel de-al doilea spectacol, regizorul selectează din repertoriul universal momente muzicale interpretate în duet sau solo, cu acompaniament înregistrat pe bandă. Aspect comun al celor două producții, acestea conțin lucrări muzicale întrebuițate ca fond sonor al diferitelor scene, servind deopotrivă coregrafiei și completând încărcătura emoțională a jocului actoricesc. Din punct de vedere al implicării personale, în ambele spectacole am realizat pregătirea muzicală a actorilor: în *Cabaret* după doi ani de la premieră, iar în spectacolul *Slugă la doi stăpâni* pe tot parcursul construirii producției.

Cuvinte-cheie: *repertoriu, moment muzical, duet, solo, pregătire muzicală.*

În peisajul cultural timișorean, Teatrul German de Stat ocupă un loc aparte. De la înființare și până în prezent, dincolo de a pune în scenă spectacole, instituția îndeplinește cu succes misiunea de păstrare a limbii și spiritului minorității germane din Banat. În ciuda vicisitudinilor cărora le-a făcut față de-a lungul timpului, Teatrul German de Stat se distinge ca un promotor al artei teatrale de valoare atât prin dezvoltarea colectivului artistic angajat, cât și prin colaborările cu regizori, scenografi și coreografi celebri din întreaga lume.

Mirajul scenei este împărtășit publicului larg în producții calitative, iar mijlocirea percepției mesajului de către auditoriul necunoscător al limbii germane se realizează prin supratitrarea în timp real, pe panouri montate în acest scop.

Producțiile trupei acoperă un spectru stilistic deosebit de larg, în care toate elementele vizuale și acustice contribuie la întruparea personajelor însuflețite de actori. Partener special, muzica integrată în rolurile prezentate participă definitoriu la credibilitatea acestora și se adresează publicului apelând la înțelegerea intuitivă a diferitelor caractere.

Spectacole muzicale ale Teatrului German de Stat – selecție personală

Începând din anul 2015, în calitate de colaborator al Teatrului German de Stat, am desfășurat o activitate intensă ca pianist responsabil cu pregătirea muzicală a actorilor atât în perioada de concepere a spectacolelor în care rolurile presupuneau evoluție vocală, cât și după momentul premierei. Cele două tipuri de implicare presupun adaptarea la cerințele regizorului și a partiturii muzicale, precum și menținerea interpretării la un înalt nivel artistic, pe toată durata punerii în scenă a reprezentațiilor.

Efortul depus de întregul personal artistic, puterea de muncă și dorința de succes reprezintă factori definitorii în procesul obținerii unei interpretări de o mare valoare artistică. Satisfacția personală se regăsește în factorii mai sus enumerați, calități de care dau dovadă toți actorii Teatrului German de Stat.

Fiecare producție la care am contribuit se bazează pe aceleași principii de structurare a activităților necesare: discuția preliminară cu regizorul spectacolului, programarea repetițiilor muzicale în colaborare cu regizorul tehnic, asistența la repetițiile distribuției. În același timp, fiecare spectacol impune fine diferențe în abordarea momentelor muzicale, în funcție de specificul modului de interpretare (*a capella*, cu negativ înregistrat sau cu acompaniament *live*) și de posibilitățile vocale ale fiecărui actor în parte.

***Fuchsiada* – o instalație teatrală imaginată de Helmut Stürmer, asistat de Silviu Purcărete**

Prima producție la care am participat începând din luna mai a anului 2015, având titlul complet *Fuchsiada* după Urmuz – Poem eroico-erotic și muzical, în proză,

traducerea în limba germană: Oskar Pastior, o instalație teatrală imaginată de Helmut Stürmer, asistat de Silviu Purcărete – reprezintă prima ocazie de colaborare cu Teatrul German de Stat.

Informațiile despre spectacol au fost preluate de pe site-ul instituției: „Fuchsiada, un *poem eroico-erotic și muzical*, după cum este supranumit de însuși autorul său, prezintă odiseea lui Fuchs, începând cu nașterea sa: *Fuchs, când a luat naștere, a preferat să iasă prin una din urechile bunicii sale, mama sa neavând deloc ureche muzicală*. Fuchs are talent muzical, de aceea devine un virtuoz al pianului. Într-o noapte pleacă în călătorie cu pianul său și ajunge într-un cartier obscur unde, pentru trei ore, cântă *felurite exerciții de legato, de staccato* dedicate Vestalelor Plăcerii. Venus îi aude muzica, se simte atrasă de Fuchs și îl invită pentru o noapte în Olimp.”

Implicarea personală a debutat în timpul construirii spectacolului, ceea ce a reprezentat o adevărată provocare, mai ales din perspectiva adaptării la indicațiile interpretative și la cerințele partiturii originale compuse de Vasile Șirli. În cele câteva luni până la premieră, care a avut loc în data de 18 septembrie 2015, am continuat activitatea de pregătire muzicală a actorilor distribuiți în rolurile corului de vestale, Venus 1, Venus 3 și a celor doi clovni.

Partitura cea mai complexă și dificilă din spectacol se numește *Lieber Fuchs* și este interpretată de corul de vestale, în manieră *a capelle* două voci.

Exemplul 1: Incipitul melodiei Lieber Fuchs

După cum se observă în exemplul 1, dificultatea principală se regăsește la nivelul intonării intervalelor care se creează prin suprapunerea celor două voci. Mai mult decât atât, parcursul melodic al acestora este extrem de diferit, ceea ce a impus programarea unui număr suficient de repetiții în care am lucrat cu fiecare voce în parte, în scopul

memorării fidele a liniei melodice. De asemenea, datorită costumelor care acoperă urechile actrițelor, dispunerea acestora în scenă a fost realizată în așa fel încât să nu afecteze interpretarea vocală.

***Moliendo café*, regia Silviu Purcărete**

Spectacol realizat în colaborare cu Teatrul Maghiar de Stat „Csiky Gergely” Timișoara și alcătuit din improvizațiile actorilor pe tema cafelei, *Moliendo café*, în regia lui Silviu Purcărete, a avut premiera în data de 8 noiembrie 2014.

Colaborarea personală în acest spectacol a debutat în vara anului 2015 și a presupus, în afară de pregătirea muzicală a actorilor, interpretarea momentelor sonore în spectacol, din postura de pianist-actor.

„Concentrat în decurs de o oră și 40 de minute, spectacolul cuprinde momente muzicale diverse: de la cântecele actorilor, acompaniate de pian și saxofon, prelucrarea melodiei *Moliendo Café* de Hugo Blanco pentru formație orchestrală mică, care acompaniază duetul vocal al actrițelor, momentele solistice în ansamblu cameral de duo pian-saxofon, lied-ul compus de Vasile Șirli pe versurile lui Tennessee Williams, romanța rusească de Dunaievski, întreruptă de replicile actorilor care imită inflexiunile specifice aceleiași limbi, până la evoluția în exclusivitate pianistică, ce urmărește acțiunea scenică și în care discursul sonor se află în raport de subordonare ritmico-melodică față de desfășurarea dramaturgică.” (Ardeleanu 2022, 23).

Până în prezent, această colaborare reprezintă unica ocazie în care implicarea personală întrupează unul dintre rolurile din spectacol și contribuie în mod direct și nemijlocit la construcția momentelor în care interpretarea pianistică se împletește cu acțiunea scenică, devenind un factor determinant al dramaturgiei spectacolului.

Biedermann și incendiatorii, regia Tompa Gábor

Spectacolul *Biedermann și incendiatorii*, în regia lui Tompa Gábor, a reprezentat prima colaborare personală cu Teatrul German de Stat la care am contribuit pe toată durata construirii spectacolului și, în același timp, o nouă ocazie de contact direct cu compozitorul muzicii originale, Vasile Șirli.

Personaj colectiv, a cărui evoluție scenică a presupus exclusiv interpretare vocală, corul de pompieri alcătuit din șase actrițe și o solistă a redat în manieră *a capella* un număr de opt intervenții sonore denumite *Chor* și numerotate. Pentru a asigura o interpretare fidelă a partituri, înainte de debutul fiecărei melodii a fost reprodus tonul sub forma unei celule ritmico-melodice înregistrate pe bandă.

Discursul sonor se desfășoară în principal pe două voci, cărora li se alătură intervențiile solistei. Spre exemplificare, am selectat un fragment din analiza partituri melodiilor prezentate în spectacol.

BIEDERMANN UND SEIN KRAUSSTÄTTER
GESTIFTUNGSFOND - 1970er Jahre - 2016

CHOR & CHORFÜHRER

CHOR 1

BIEDERMANN
HARTRICH / VALERIE FIEBI

1. = 50

Ch.F. Chor

1. = 50

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

101.

102.

103.

104.

105.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

112.

113.

114.

115.

116.

117.

118.

119.

120.

121.

122.

123.

124.

125.

126.

127.

128.

129.

130.

131.

132.

133.

134.

135.

136.

137.

138.

139.

140.

141.

142.

143.

144.

145.

146.

147.

148.

149.

150.

151.

152.

153.

154.

155.

156.

157.

158.

159.

160.

161.

162.

163.

164.

165.

166.

167.

168.

169.

170.

171.

172.

173.

174.

175.

176.

177.

178.

179.

180.

181.

182.

183.

184.

185.

186.

187.

188.

189.

190.

191.

192.

193.

194.

195.

196.

197.

198.

199.

200.

201.

202.

203.

204.

205.

206.

207.

208.

209.

210.

211.

212.

213.

214.

215.

216.

217.

218.

219.

220.

221.

222.

223.

224.

225.

226.

227.

228.

229.

230.

231.

232.

233.

234.

235.

236.

237.

238.

239.

240.

241.

242.

243.

244.

245.

246.

247.

248.

249.

250.

251.

252.

253.

254.

255.

256.

257.

258.

259.

260.

261.

262.

263.

264.

265.

266.

267.

268.

269.

270.

271.

272.

273.

274.

275.

276.

277.

278.

279.

280.

281.

282.

283.

284.

285.

286.

287.

288.

289.

290.

291.

292.

293.

294.

295.

296.

297.

298.

299.

300.

301.

302.

303.

304.

305.

306.

307.

308.

309.

310.

311.

312.

313.

314.

315.

316.

317.

318.

319.

320.

321.

322.

323.

324.

325.

326.

327.

328.

329.

330.

331.

332.

333.

334.

335.

336.

337.

338.

339.

340.

341.

342.

343.

344.

345.

346.

347.

348.

349.

350.

351.

352.

353.

354.

355.

356.

357.

358.

359.

360.

361.

362.

363.

364.

365.

366.

367.

368.

369.

370.

371.

372.

373.

374.

375.

376.

377.

378.

379.

380.

381.

382.

383.

384.

385.

386.

387.

388.

389.

390.

391.

392.

393.

394.

395.

396.

397.

398.

399.

400.

401.

402.

403.

404.

405.

406.

407.

408.

409.

410.

411.

412.

413.

414.

415.

416.

417.

418.

419.

420.

421.

422.

423.

424.

425.

426.

427.

428.

429.

430.

431.

432.

433.

434.

435.

436.

437.

438.

439.

440.

441.

442.

443.

444.

445.

446.

447.

448.

449.

450.

451.

452.

453.

454.

455.

456.

457.

458.

459.

460.

461.

462.

463.

464.

465.

466.

467.

468.

469.

470.

471.

472.

473.

474.

475.

476.

477.

478.

479.

480.

481.

482.

483.

484.

485.

486.

487.

488.

489.

490.

491.

492.</

Exemplul 2: Incipitul melodiei Chor 1

„După cum relevă fragmentul muzical din exemplul 2, monodia se transformă în polifonie, odată cu apariția intervalelor armonice de terță și cvintă micșorată (vezi măsurile 2, 4 și 5). Încă din cea de-a doua măsură, compozitorul introduce cvinta micșorată, interval caracteristic ce se reiterează ca un leitmotiv, pe parcursul întregului material sonor din spectacolul *Biedermann și incendiarii*.” (Ardeleanu 2022, 23).

Cartea junglei, regia și coregrafia Răzvan Mazilu

Seria spectacolelor la care am contribuit pe tot parcursul pregătirii continuă cu musicalul *Cartea junglei* după Rudyard Kipling, în regia și coregrafia lui Răzvan Mazilu, având premiera în data de 11 martie 2017.

Am preluat informațiile despre spectacol de pe site-ul instituției: „*Musicalul* în regia lui Răzvan Mazilu, cu scenografia plină de culoare semnată de Dragoș Buhagiar, cu participarea Ioanei Popescu, vorbește în manieră fermecătoare, deopotrivă copiilor și oamenilor mari, despre prietenie, iubire, loialitate și spirit de sacrificiu. Spectacolul este o adaptare după povestirile lui Rudyard Kipling, din care nu vor lipsi *hituri* din desenul animat omonim, precum *The Bare Necessities* și *I wanna be like you*.”

Coloana sonoră a spectacolului reproduce melodiile cuprinse în desenul animat original produs de Walt Disney în anul 1976, decizie care a aparținut regizorului și mi-a fost comunicată deîndată ce am acceptat această colaborare. În timpul discuțiilor preliminare s-a stabilit maniera de interpretare, cu negativ înregistrat pe bandă și mi-au fost trimise partiturile muzicale compuse de George Burns.

Cea mai complexă contribuție personală s-a materializat prin construirea momentului personajului colectiv Vulturii, pentru care am scris și adaptat materialul sonor din desenul animat în așa fel încât să poate fi interpretat pe patru voci. Astfel, actorii care au fost distribuiți în rolul vulturilor au alcătuit un cor format din sopran,

alto, tenor și bas. Spre exemplificare, citez din analiza pe care am realizat-o în cartea *Misiunea pedagogică a pianistului acompaniator în arta interpretativă și artele spectacolului*: „Exemplul (...) redă incipitul perioadei A, elaborat prin imitația identică a materialului sonor al frazei b, cu modificarea textului. Tratarea liniei melodice a sopranelor îi conferă caracter solistic. Celelalte trei voci au o desfășurare polifonică compactă, iar textul care însoțește parcursul melodic răspunde replicii sopranelor prin imitație identică, ca o confirmare ce potențează mesajul transmis.” (Ardeleanu 2022, 19).

Exemplul 2: Incipitul perioadei A

Implicarea personală la realizarea acestui spectacol a reprezentat o premieră și datorită prezenței copiilor distribuiți în spectacol. Mai mult decât atât, redistribuirea acestora a presupus o serie întreagă de acțiuni necesare la care am participat activ, începând de la selecția acestora și până la evoluția în spectacol.

***Lysistrata* 3.0, regia Niky Wolcz**

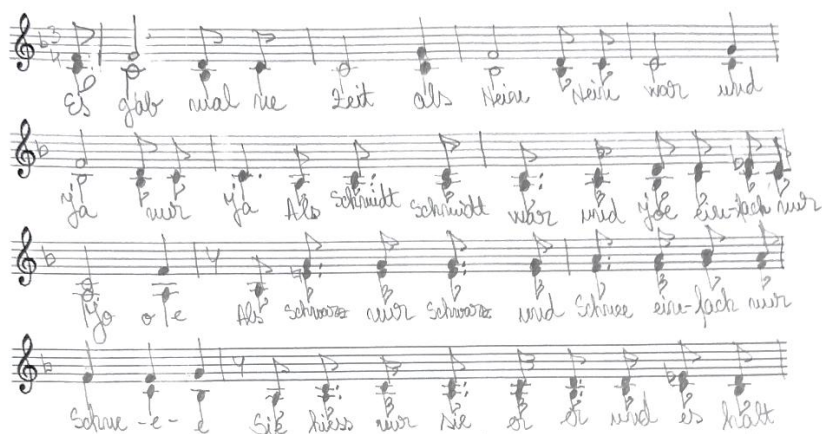
Următorul spectacol la care am realizat pregătirea muzicală a actorilor încă de la început, *Lysistrata 3.0* după Aristofan, în regia lui Niky Wolcz, a avut premiera în data de 23 aprilie 2023 și reflectă prima colaborare personală cu regizorul.

Am selectat un fragment din descrierea care se regăsește pe site-ul instituției: „Niky Wolcz, care a pus în scena acum mai bine de un an „Leonce și Lena” la TGST, nu numai că a redescoperit piesa *Lisistrata* pentru Teatrul German de Stat Timișoara, dar o și regizează. În timp ce un alt magician al teatrului, Helmut Stürmer, face scenografia.”

Momentele muzicale au fost inserate în desfășurarea spectacolului la sugestia regizorului și au contribuit din plin la creionarea personajelor și la transmiterea mesajului artistic. Astfel, melodiile acoperă un spectru stilistic larg și provin din diferite genuri muzicale, începând de la arii din opere și până la lucrări vocale de factură bizantină.

Modalitatea de interpretare aleasă este, de asemenea, diversă: cu negativ înregistrat pe bandă și în manieră *a capella*. Din perspectiva implicării personale, cea mai complexă provocare a reprezentat scrierea și adaptarea primei melodii, denumită *Rekrutierung Song* și interpretată *a capella* și pe două voci de un ansamblu format din cinci actrițe. Mai mult decât atât, am repartizat actrițele pe cele două voci, în funcție de posibilitățile interpretative și ambitusul vocal al acestora.

REKRUTIERUNG-SONG/CADENZA

Exemplul 3: Incipitul melodiei Rekrutierung Song

După cum se observă în exemplul 3, dificultatea partiturii se regăsește la nivel polifonic, mai ales în fragmentele în care suprapunerea celor două voci se realizează la interval de terță. Mai mult decât atât, maniera de interpretare impune păstrarea tonului pe tot parcursul melodiei, în lipsa unui suport armonic constant.

Complexitatea scenei rezidă din cerința coregrafică care presupune mișcări bruște și conduce la modificarea poziției scenice în timpul interpretării vocale. Din acest motiv, înainte de fiecare reprezentație, programez repetarea momentului muzical la scenă, cu toate elementele pe care le cuprinde.

Sidy Thal, regia Clemens Bechtel

Următorul spectacol la realizarea căruia am contribuit este *Sidy Thal* de Thomas Perle și Clemens Bechtel, în regia lui Clemens Bechtel și reprezintă prima colaborare dintre Teatrul German de Stat și Teatrul Evreiesc de Stat București. Premiera sa a avut

loc la data de 4 noiembrie 2023 în Timișoara, iar din distribuție face parte și celebra actriță Maia Morgenstern.

În acest spectacol am realizat exclusiv pregătirea muzicală a actrițelor, având ca suport partitura aranjată de Dan Simion pe baza melodiilor autentice evreiești. Mai mult decât atât, am transpus partiturile în scopul obținerii unei interpretări vocale confortabile. În asimilarea acestor melodii, în afară de linia melodică specifică, cea mai dificilă provocare a fost pronunția și memorarea textului original în limba idiș.

Spectacolul se bucură de aportul nemijlocit al instrumentelor muzicale care acompaniază două dintre aceste melodii – pianul și clarinetul. În plus, în prezentarea scenică este inclus și un moment muzical în interpretare *a capella*.

Cea mai complexă melodie este *Nokhemke, mayn zun*, construită pe baza alternanței dintre recitativ și strofe și cu acompaniament pianistic *live*, datorită modificării *tempo*-ului în funcție de înțelesul semantic și expresiv al textului.

Spectacolele *Cabaret* și *Slugă la doi stăpâni* – analiză comparativă

După o trecere în revistă a colaborărilor cu Teatrul German de Stat, în care muzica joacă un rol definitoriu și implicarea personală are caracteristici comune dar și specifice, voi descrie și compara semnificația discursului muzical în două producții: musicalul *Cabaret*, în regia și coregrafia lui Răzvan Mazilu, și spectacolul *Slugă la doi stăpâni*, în regia lui Niky Wolcz. Aspect comun al celor două producții, acestea conțin lucrări muzicale întrebuițate ca fond sonor al diferitelor scene, servind deopotrivă coregrafiei și completând încărcătura emoțională a jocului actoricesc.

Primul spectacol analizat se construiește prin exploatarea la maxim a intensității dramatice a celebrelor partituri compuse de John Kander și Fred Ebb, iar interpretarea vocală a actorilor este acompaniată de o orchestră formată din 14 muzicieni, la al cărei pupitru dirijoral se află maestrul Peter Oschanitzky.

În cel de-al doilea spectacol, regizorul selectează din repertoriul universal momente muzicale care acoperă un spectru stilistic deosebit de larg, interpretate în duet sau solo, cu acompaniament înregistrat pe bandă.

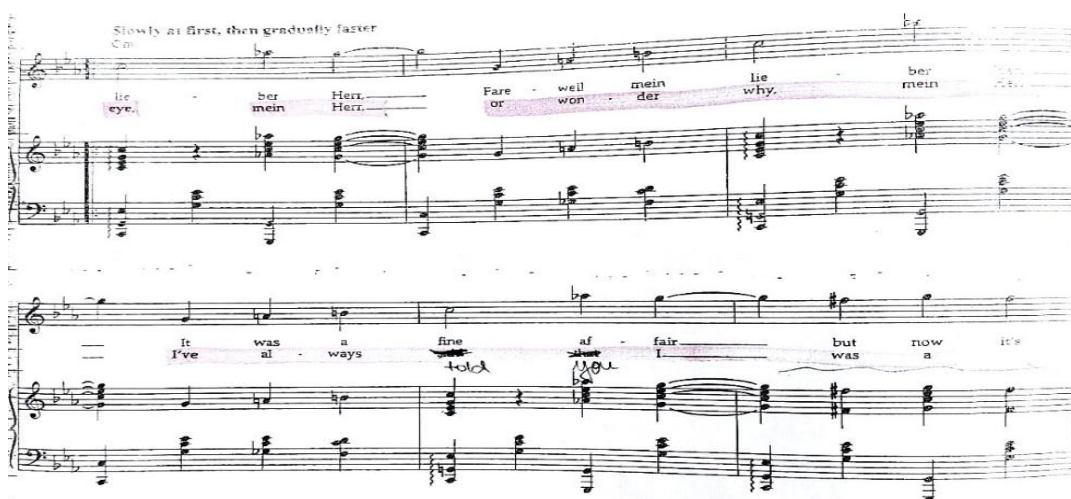
Din punct de vedere al implicării personale, în ambele spectacole am realizat pregătirea muzicală a actorilor: în *Cabaret* după doi ani de la premieră, iar în spectacolul *Slugă la doi stăpâni* pe tot parcursul construirii producției. Mai mult decât atât, ultimul spectacol conține două negative cu interpretarea pianistică personală și se utilizează la fiecare punere în scenă a spectacolului.

Analiza comparată a momentelor muzicale – selecție

Spectacolul *Cabaret* face parte din genul *musical*, iar partitura utilizată este cea originală. În plus, fiecare reprezentație este acompaniată *live* de orchestră, sub bagheta maestrului Peter Oschanitzky. Specificul acestui spectacol așază discursul muzical la loc de cinste, iar personajele întruchipate se exprimă în principal prin momente muzicale de o frumusețe aparte.

Am selectat spre analiză melodia *Mein Herr*, în interpretarea personajului principal, Sally, alături de un grup de balerine și actrițe.

Melodia are o structură bipartită de tip A-B, în care secțiunea A se construiește pe modelul unui recitativ, iar secțiunea B (refrenul) utilizează imitația variată a unei celule ritmico-melodice simple.

Exemplul 4: Incipitul secțiunii B (refrenul)

După cum apare notat în exemplul 4, prima expunere se desfășoară în *tempo* lent, iar următoarele evoluează în *accelerando* treptat. Numărul reluărilor este în totalitate subordonat coregrafiei, iar mișcărilor devin tot mai rapide, odată cu creșterea *tempo*-ului muzical. Mai mult decât atât, ultimele două expuneri sunt interpretate în imitație variată, în mers cromatic ascendent și succed o expunere în tonalitatea omonimă majoră.

Spre deosebire de spectacolul *Cabaret*, ale cărui momente muzicale sunt fixate în partitură, discursul sonor din spectacolul *Slugă la doi stăpâni* este eclectic, însumând adaptări ale unor fragmente din arii de opere și cântonete celebre.

Am selectat spre exemplificare duetul *Don Ramiro e Dandini* din opera *La Cenerentola* de Gioachino Rossini și cântoneta *Dicitencello vuie* compusă de Cav. Rodolfo Falvo, pe versuri de Enzo Fusco (Sergio). Elementul comun acestor două melodii se relevă la nivelul acompaniamentului înregistrat pe bandă, care conține propria adaptare și interpretare pianistică a partiturilor.

Duetul rossinian a fost destinat interpretării de către un actor și o actriță. Fiecare dintre aceștia intonează alternativ câte o replică din text, iar fragmentul selectat spre interpretare cuprinde o suprafață de 8 măsuri care se repetă identic. În plus, introducerea instrumentală a fost redusă la o singură frază, iar acompaniamentul care

însoțește interpretarea vocală are la bază augmentarea valorilor ritmice din bas – astfel, valorile de optimi sunt înlocuite cu valori ritmice de pătrime.

The musical score is for a duet between Don Ramiro and Dandini. It begins with an instrumental introduction in the piano part, marked with a blue circle. The vocal parts enter with the lyrics: "Zit-to, zitto: piano, piano: senza". The score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the bass and chords in the treble. The vocal parts are written in a simple, melodic style.

Exemplul 5: Incipitul duetului Don Ramiro e Dandini

Spre o mai bună înțelegere a modului de adaptare a partiturii originale, am marcat cu albastru incipitul frazei de introducere instrumentală și am notat numele protagoniștilor duetului în maniera în care interpretarea vocală alternează în spectacol.

Din cântoneta *Dicitencello vuie* a fost selectat un fragment din refren, iar includerea sa în dramaturgie adaugă un plus de expresivitate și reprezintă un mijloc eficient de percepere a caracteristicilor personajului.

The image displays a musical score for a theatrical performance, consisting of two systems of music. The first system (measures 1-25) features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line has three entries: 1,2) A vo-glio bbe - ne, 'A vo-glio bbe-ne as- sa - ie, di - ci - ten - cel - lo; 3) Te vo-glio bbe - ne, te vo-glio bbe-ne as - sa - ie si ttu che - sta ca-. The piano accompaniment includes markings such as *marcato*, *ff*, and *piu mosso*. The second system (measures 26-30) continues the vocal line with lyrics: vu - ie ca nun m' a scor - do ma - ie E' na pas - sio - na; - te - na ca nun se spez - za ma - ie! suon - no gen - ti - le. The piano accompaniment includes markings like *stent*.

Exemplul 6: Incipitul fragmentului prezentat în spectacol

Cele două melodii descrise mai sus au mai multe caracteristici comune. Astfel, din fiecare a fost preluat și prelucrat un fragment scurt, iar interpretarea în spectacol se realizează cu suportul negativului înregistrat pe bandă. De asemenea, instrumentul folosit este pianul, al cărui sunet a fost înregistrat prin cablu, în timpul repetițiilor muzicale. Prin acest procedeu se obține o evoluție agogică potrivită momentului, ceea ce asigură o interpretare confortabilă pentru actori.

Idei concludive

Contribuția personală în pregătirea muzicală a actorilor distribuiți în cele două spectacole a avut un parcurs diferit și a presupus un volum de muncă inegal. Dacă în spectacolul *Cabaret* am colaborat cu distribuția după doi ani de la premiera care a avut loc în 27 februarie 2014, în cazul spectacolului *Slugă la doi stăpâni* am participat activ la realizarea acestuia, pe tot parcursul construirii sale.

De asemenea, partiturile utilizate au fost extrem de diferite: în primul caz am acompaniat actorii în timpul repetițiilor muzicale folosind partitura de reducere pentru pian a materialului orchestral, spre deosebire de adaptarea care mi s-a solicitat de către regizor în cel de-al doilea caz.

Din perspectivă interpretativă, materialul sonor al spectacolului *Cabaret* impune evoluție vocală a cărei dificultate este potențată de coregrafia complexă, iar repetițiile muzicale dinaintea fiecărui spectacol au fost programate prin implicarea corpului de balet prezent în scenă. Spre deosebire de complexitatea și numărul mare de momente

muzicale care alcătuiesc spectacolul *Cabaret*, în *Slugă la doi stăpâni* volumul de muncă s-a concentrat în principal pe adaptarea partiturilor și realizarea negativelor.

Cu toate diferențele constatate, procesul de asimilare a materialului sonor cuprinde aceleași etape, în fiecare caz, iar contribuția personală se realizează cu aceeași dedicare, de fiecare dată.

Referințe bibliografice

- Angi, Ștefan. 1996. Prelegeri de estetică. vol. II. Cluj-Napoca: Academia de Muzică Gheorghe Dima.
- Ardeleanu, Roxana-Sorana. 2022. Conexiuni, interdisciplinaritate, sunet și cuvânt. Pianistul și rolul său în arta interpretativă și arta teatrală. București: Editura Muzicală.
- Ardeleanu, Roxana-Sorana. 2022. Misiunea pedagogică a pianistului acompaniator în arta interpretativă și artele spectacolului. București: Editura Muzicală.
- Bentoiu, Pascal. 1975. Gândirea muzicală. București: Editura Muzicală.
- Timaru, Valentin. 2014. Stilistică muzicală, vol. II, tom B. Cluj-Napoca: Editura MediaMusica.
- <https://www.teatrulgerman.ro/ro/spectacole/fuchsiada/>
- <https://www.teatrulgerman.ro/ro/spectacole/cartea-junglei/>
- <https://www.teatrulgerman.ro/ro/spectacole/lysistrata-30/>
- <https://www.teatrulgerman.ro/ro/spectacole/fuchsiada/>
- <https://www.teatrulgerman.ro/ro/spectacole/cartea-junglei/>
- <https://www.teatrulgerman.ro/ro/spectacole/lysistrata-30/>